

Urologie

Achtergrond

Urologie

De urologie is een heelkundig specialisme. Dit betekent dat een uroloog gemiddeld één tot twee dagen per week doorbrengt op de operatiekamer. De ingrepen die daar worden uitgevoerd, omvatten laparoscopische, endoscopische en ook open chirurgische behandelingen.

Uiteraard zijn alle ingrepen gericht op de organen die tot het aandachtsgebied van de uroloog behoren, te weten de nieren, de ureteren, de blaas, de prostaat, de urethra en de in- en uitwendige mannelijke genitalia.

Bij een kwart tot een derde van deze ingrepen betreft het oncologische afwijkingen. In geval van verwijdering van de blaas, de cystectomie, is reconstructie van de urinewegen noodzakelijk, zodat een uroloog ook kundig moet zijn op het gebied van darmchirurgie en het onderkennen van postoperatieve problemen na buikchirurgie.

Naast oncologische operaties vinden veel ingrepen plaats als gevolg van aangeboren afwijkingen, urine incontinentie, (nier)steenlijden, en onvruchtbaarheidsproblematiek van de man. De vooruitgang in het instrumentarium heeft de laatste jaren geleid tot verregaande ontwikkelingen in invasieve technieken. Hierdoor kunnen veel procedures die voorheen open werden uitgevoerd, momenteel endoscopisch of laparoscopisch worden verricht. Het zal duidelijk zijn dat voor een uroloog handvaardigheid een eerste vereiste is.

Het bijzondere van de urologie is dat, naast chirurgische aspecten, ook veel van de diagnostiek door de uroloog zelf wordt uitgevoerd. Dit betreft lichamelijk en laboratorium onderzoek, maar ook echografische en endoscopische diagnostiek nemen een belangrijke plaats in. Desalniettemin zijn de urinewegen een integraal onderdeel van het menselijk lichaam. Dit betekent dat overleg met andere specialisten, zoals de internist/nefroloog, chirurg, gynaecoloog en de kinderarts in geval van kinderurologie, dagelijks plaatsvindt.

Bovendien beschikt de uroloog over een breed scala aan medicamenteuze behandelingen voor bijvoorbeeld plas- en incontinentieklachten, prostaat- en blaaskanker, en erectiestoornissen.

Urologie is een boeiend, wel omschreven, zelfstandig specialisme met een duidelijk technische inslag en pluriforme behandelingsmogelijkheden.

De opleiding urologie duurt zes jaar: twee jaar heelkunde en vier jaar urologie

beroepskeuze

Ongeveer de helft (53 procent) van de 75 ondervraagde urologen blijkt tijdens de studie het vak urologie te hebben overwogen. Een groter deel van de respondenten (60 procent) dacht in die periode allereerst aan heelkunde. Andere veel overwogen specialismen zijn: huisartsgeneeskunde (27 procent), plastische chirurgie (27 procent), obstetrie en gynaecologie (16 procent) en keel- neus- en oorheelkunde (12 procent). Het merendeel van de urologen (95 procent) is direct in het vak terechtgekomen.

De urologen zijn gemiddeld genomen zeer tevreden over de gemaakte keuze: 97 procent noemt zichzelf zeer tevreden met de gemaakte keuze.

beroepsgroep

De ondervraagde urologen zijn gemiddeld 14 jaar geregistreerd in hun specialisme. Urologie is een vak waarin op dit moment voornamelijk mannen werkzaam zijn; slechts 7 procent van de hier ondervraagde urologen is vrouw. De gemiddelde leeftijd is 49 jaar.

Perspectief

meest aantrekkelijke aspecten van urologie

De meerderheid van de respondenten (63 procent) noemt het feit dat het hele traject van diagnostiek en behandeling door de uroloog zelf kan worden afgehandeld, één van de meest aantrekkelijke aspecten van de urologie. Hiermee samenhangend heeft een groep van 45 procent het over de grote autonomie die een uroloog in zijn vakuitoefening heeft. *"Een duidelijk afgegrensd zelfstandig specialisme, waarbij diagnostiek en (conservatieve en chirurgische) therapie grotendeels in eigen handen is."*

Bijna de helft van de respondenten (48 procent) vindt de chirurgische werkzaamheden die ze uit moeten voeren een aantrekkelijke aspect. 27 procent noemt het een overzichtelijk, en 20 procent een veelzijdig vak. De afwisseling in de patiëntenpopulatie wordt door 11 procent van de respondenten een plezierige kant van het vak genoemd. *"Als uroloog zie je patiënten van alle leeftijden en geslachten, niet alleen oude*

mannen met prostaatproblemen", benadrukt één van de urologen.

minst aantrekkelijke aspecten van urologie

De urologen zijn een stuk minder uitgesproken in het noemen van negatieve aspecten van hun vak. De grootste groep (11 procent) noemt de lange en onregelmatige werktijden. Een tiende van de respondenten noemt stress als onaantrekkelijke kant van het beroep. Een bijna even grote groep (8 procent) vindt dat er geen enkele onaantrekkelijke kant zit aan het vak. *"Ik kan hierop niets noemen dat specifiek is voor dit specialisme."*

60 procent van de respondenten maakt überhaupt geen gebruik van de gelegenheid om onaantrekkelijke aspecten te noemen.

wat de co-assistent moet weten als hij voor urologie kiest

Ook hier weinig uitgesproken meningen. 17 procent vindt dat de co-assistent zich moet realiseren dat chirurgische handelingen een belangrijk onderdeel vormen van de urologie. Handigheid is dan ook een vereiste, meent 12 procent van de ondervraagde urologen, evenals een goed ruimtelijk inzicht (8 procent). *"Er is een goede handvaardigheid en ruimtelijk inzicht nodig voor de (endoscopisch) operatieve ingrepen",* verklaart één van de respondenten.

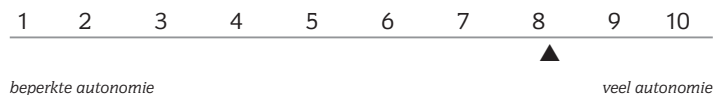
Invoelend vermogen in de problemen van de patiënt wordt door 10 procent als belangrijk genoemd; *"Je moet met je patiënten over delicate kwesties als erectieproblemen kunnen praten."*

Kritische factoren

autonomie

Urologen geven aan dat ze zeer veel autonomie hebben; op een schaal van 1 tot 10 geven ze gemiddeld een 8,1 en de spreiding van de antwoorden is gering. Slechts 9 procent van de urologen geeft het aspect autonomie 6 punten of minder; bijna de helft (47 procent) geeft een 9 of 10.

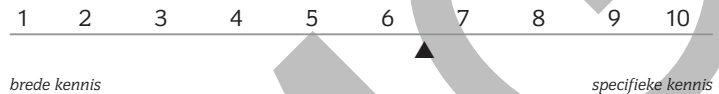
$$\bar{x} = 8,1 \quad \sigma = 1,6$$

vereiste deskundigheid

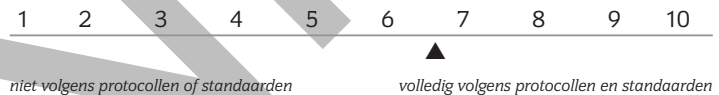
De urologen vinden dat ze bij de uitoefening van hun vak zowel specifieke als brede kennis nodig hebben, maar met een gemiddelde score van 6,5 neigt deze groep meer naar de specifieke kant. De meningen op dit punt zijn echter wel verdeeld: 61 procent van de urologen is van mening dat hun vak eerder specifieke kennis vereist (score 7 of hoger), tegenover 31 procent dat een score van 4 of lager geeft.

$$\bar{x} = 6,5 \quad \sigma = 2,2$$

standaardisering van werk

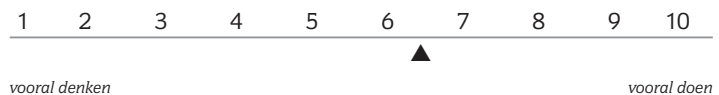
Urologen werken meer wél dan níét volgens protocollen (gemiddelde score van 6,6). Drie kwart van de respondenten geeft een score 6, 7 of 8. Bij 11 procent wordt (bijna) volledig volgens protocollen gewerkt (score 9 of 10) en bij slechts 7 procent wordt nauwelijks met protocollen gewerkt (score 3 of lager).

$$\bar{x} = 6,6 \quad \sigma = 1,8$$

denken versus doen

De urologen geven met een gemiddelde score van 6,3 aan dat in hun vakgebied het 'doen' een wat grotere rol speelt dan het 'denken'. Het grootste deel van de respondenten komt de beide factoren ongeveer in gelijke mate in hun werk tegen; 81 procent geeft een 5, 6 of 7. Er worden nauwelijks hele hoge of lage scores gegeven.

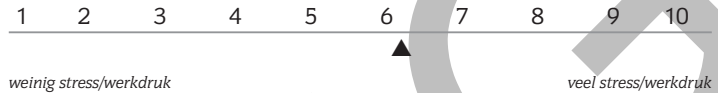
$$\bar{x} = 6,3 \quad \sigma = 1,2$$

werkdruk

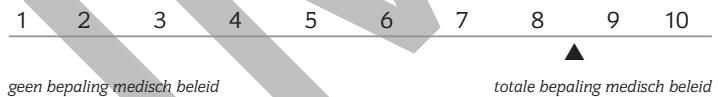
Urologen zijn van mening dat hun vak wel wat stress en werkdruk oplevert (gemiddelde score van 6,1). Er zijn meer respondenten die met een score 8, 9 of 10 spreken van veel stress en werkdruk (32 procent) dan met een score 1, 2 of 3 van weinig stress en werkdruk (18 procent).

$$\bar{x} = 6,1 \quad \sigma = 2,1$$

medische beleidsverantwoordelijkheid

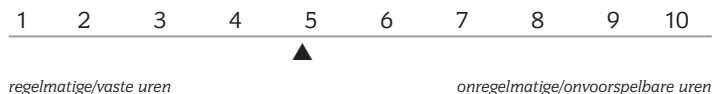
Binnen de urologie bepaalt een arts in hoge mate zelf het medische beleid (gemiddelde score van 8,5). 49 procent van deze artsen geeft met een score van 9 of 10 zelfs aan dat ze het medisch beleid (bijna) totaal bepalen.

$$\bar{x} = 8,5 \quad \sigma = 0,9$$

regelmaat

Met een gemiddelde score van 4,9 geven de urologen aan dat hun werkuren gemiddeld genomen eerder als regelmatig dan als onregelmatig te typeren zijn. Hun mening hierover is echter niet eensluidend. Bijna de helft (47 procent) scoort een 4 of lager, tegenover een derde dat aan het tegenovergestelde deel van de schaal scoort (7 of hoger).

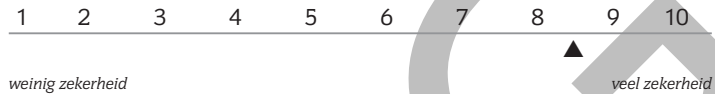
$$\bar{x} = 4,9 \quad \sigma = 2,3$$

zekerheid

Urologen ervaren een grote mate van zekerheid in hun positie. De gemiddelde score is 8,4. 62 procent van de respondenten geeft zelfs een score van 9 of 10. Hier tegenover staat slechts 4 procent die een score van 4 geeft, wat tevens de laagste score is.

$\bar{x} = 8,4 \quad \sigma = 1,4$

status ten opzichte van andere medische disciplines

De gemiddelde score van 6,6 geeft aan dat urologen het gevoel hebben dat hun vakgebied een wat hogere status heeft dan andere medische disciplines. Bijna een derde van de respondenten (30 procent) schat de eigen status zelfs zeer duidelijk hoger in (een score van 8 of hoger). Bijna twee derde (64 procent) kiest echter een middenpositie (5, 6 of 7).

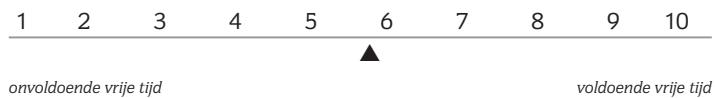
$\bar{x} = 6,6 \quad \sigma = 1,6$

vrije tijd

De gemiddelde score van 5,8 en de hoge spreiding geven aan dat urologen verschillen in hun mening over de hoeveelheid vrije tijd die hun vak overlaat. Tegenover 39 procent die met een score van 4 of lager aangeeft duidelijk onvoldoende vrije tijd te hebben, staat 47 procent dat zegt eerder voldoende vrije tijd te hebben (score 7 of hoger).

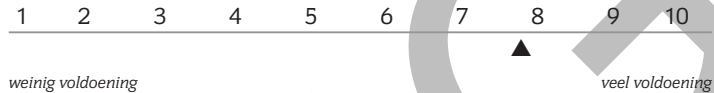
$\bar{x} = 5,8 \quad \sigma = 2,4$

werkomstandigheden

Urologen zijn gemiddeld genomen tevreden over de werkomstandigheden. De gemiddelde score is 7,8. Slechts 8 procent van de urologen vindt dat de werkomstandigheden weinig voldoening schenken (score 5 of lager); 32 procent is er juist zeer tevreden over en geeft een 9 of 10.

$$\bar{x} = 7,8 \quad \sigma = 1,6$$

Inkomen

Urologen scoren hun inkomen met een gemiddelde van 6,1. Er zijn niet veel respondenten die hun inkomen heel hoog of heel laag vinden. Bijna de helft (48 procent) kiest een middenpositie (score 5 of 6) en vindt dus dat de gestelde eisen en het inkomen met elkaar in evenwicht zijn. Daarnaast geeft een aanzienlijk deel (29 procent) met een score van 8 of hoger aan het inkomen duidelijk aan de hoge kant te vinden. Hier tegenover staat 13 procent dat het inkomen eerder te laag vindt (score 4 of lager).

$$\bar{x} = 6,1 \quad \sigma = 1,9$$

Beroepsuitoefening patiëntenpopulatie

Alle ondervraagde urologen werken rechtstreeks met patiënten. Urologen hebben veel patiëntencontacten, gemiddeld 120 per week.

Het grootste deel (76 procent) van de contacten bestaat uit poliklinische patiënten. Naast een klein percentage (6 procent) telefonische contacten bestaat de rest van het werk uit klinische werkzaamheden (19 procent).

Leeftijdsopbouw:

65-plusser	45 %
Volwassene	42 %
Kind	8 %
Zuigeling/kleuter	5 %

Het valt op dat de uroloog relatief veel ‘gezonde’ patiënten tegenkomt (60 procent): 17 procent wordt gezien als gezond en 43 procent van de patiënten is over het algemeen gezond, maar heeft gezondheidsklachten. Het aantal acute patiënten is beperkt (9 procent); er worden meer chronisch zieke patiënten behandeld (28 procent). Een uroloog ziet in beperkte mate terminale patiënten (5 procent).

Bij 88 procent van de patiënten gaat het om lichamelijke aandoeningen. Psychische en psychosociale gezondheidsklachten komen relatief weinig voor (beide 6 procent).

meest voorkomende symptomen/ziektebeelden/themata

nier-/ urinewegstenen	60%
urineweginfecties	49%
incontinentie	48%
oncologische aandoeningen algemeen	42%
prostaatcarcinoom	36%
benigne prostaat hyperplasie (BPH)	29%
blaascarcinoom	27%
fertiliteitsproblemen	21%

meest uitdagende symptomen/ziektebeelden/themata

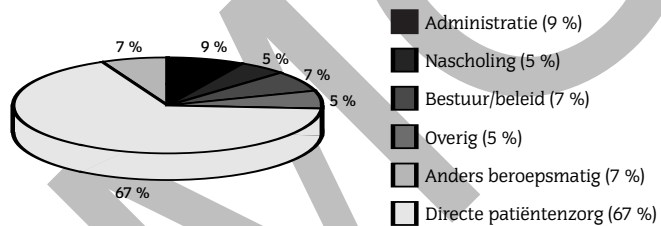
oncologische aandoeningen algemeen	53%
nier-/ urinewegstenen	16%
specifieke chirurgische handelingen/ technieken	16%
incontinentie	8%
mictiestoornissen	8%

type praktijk

Ongeveer drie kwart (74 procent) van de urologen is zelfstandig gevestigd. De rest werkt in loondienst. Van de ondervraagde urologen werkt drie kwart binnen een groepspraktijk. Slechts een enkeling heeft een solopraktijk. De verhouding tussen respondenten werkzaam in academische en algemene ziekenhuizen is respectievelijk 19 procent tegen 64 procent. Een minderheid van de urologen is (ook) werkzaam op de universiteit (8 procent) of bij andere instellingen (2 procent).

invulling werkweek

Urologen werken gemiddeld 53 uur per week. Slechts 9 procent werkt 40 uur of minder, 72 procent werkt tussen de 40 en 60 uur en 19 procent werkt meer dan 60 uur per week. Urologen besteden per werkweek de meeste tijd aan de directe patiëntenzorg: gemiddeld zo'n 36 uur. Aan andere beroepsmatige activiteiten, zoals lesgeven, onderzoek en adviseren wordt gemiddeld 4 uur besteed. Ook de administratie vergt redelijk wat tijd (5 uur). De procentuele verdeling van de uren over de verschillende soorten activiteiten is als volgt:

slotopmerking

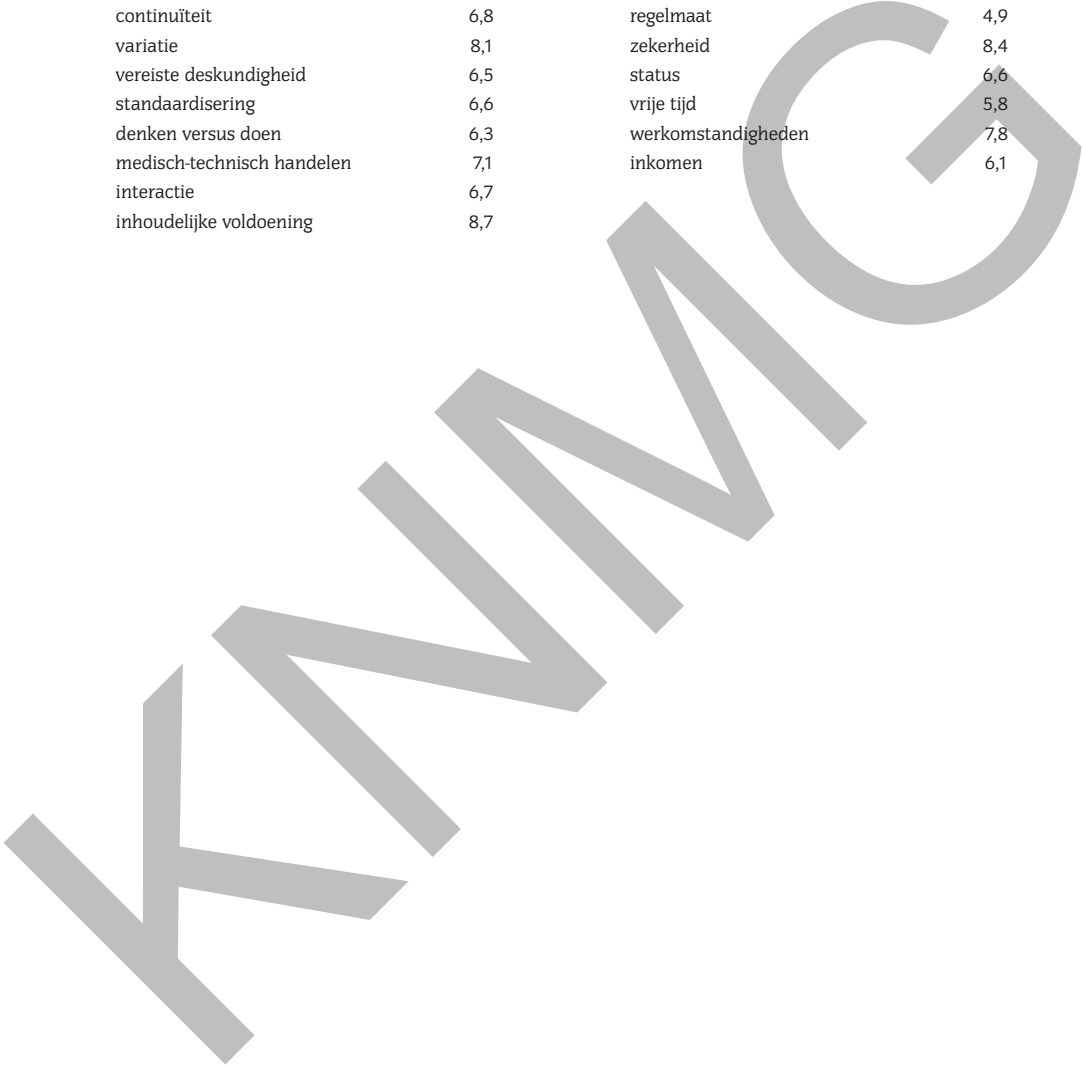
De meest gemaakte laatste opmerkingen van de urologen is dat het een mooi (18 procent) en veelzijdig (15 procent) vak is. Eén van de respondenten aan het woord: *"Het is een ongelooflijk leuk en uitdagend vak waarin eisen gesteld worden aan je verstand, je sociale vaardigheden en je handvaardigheden (en het is niet zo 'vies' als je denkt)."*

Eveneens 15 procent van de laatste opmerkingen gaat over medisch-technische handelingen waar co-assistenten en artsen beter van op de hoogte zouden moeten zijn, bijvoorbeeld wat te doen bij bepaalde mictieklachten.

De overige opmerkingen lopen sterk uiteen, maar het valt op dat ze voornamelijk positief van toon zijn. *"Je bent zowel internist als chirurg, je hebt diagnostiek en therapie zelf in de hand en je kunt veel patiënten genezen of hun bestaan verlichten. Dit bij elkaar schenkt eenieder die voor dit vak kiest een duurzame voldoening in zijn werk."*

gemiddelde scores voor kritische factoren

inhoud van het werk	gemiddeld	context beroepsuitoefening	gemiddeld
autonomie	8,1	werkdruk	6,1
patiëntenzorg	8,1	medische beleidsverantwoord.	8,5
continuïteit	6,8	regelmaat	4,9
variatie	8,1	zekerheid	8,4
vereiste deskundigheid	6,5	status	6,6
standaardisering	6,6	vrije tijd	5,8
denken versus doen	6,3	werkomstandigheden	7,8
medisch-technisch handelen	7,1	inkomen	6,1
interactie	6,7		
inhoudelijke voldoening	8,7		

Oefening

Als je het bovenstaande beroepsprofiel goed hebt doorgelezen, maak dan de volgende oefening:

Schrijf hieronder je top-vijf van kritische factoren;

Zet in kolom A de scores die je in de 'Voorbereiding' aan elk van deze factoren hebt gegeven;

Zet in kolom B de gemiddelde scores die je in het hierboven beschreven profiel aantrof;

Trek de scores in kolom B af van die in kolom A en schrijf het resultaat in kolom C;

Tel de cijfers in kolom C op. *Let op: negeer + en - tekens!*

Hoe dichterbij het totaal-getal bij de 0 ligt, des te waarschijnlijker het is dat dit specialisme aansluit bij je wensen. Verder onderzoek is natuurlijk geboden. Dit cijfer alleen zegt niet zoveel voordat je het hebt vergeleken met die voor andere specialismen!

Kritische factoren	A (jouw waardering)	B (gemiddelde score)	C (verschil)
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Totaal:

KANG

ISBN: 90 71941 46 9
Copyright 1999

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMG te Utrecht.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16b Auteurswet 1912, het besluit van 20 juli 1974, Staatsblad 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijke verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie werken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de KNMG te wenden.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Daar waar 'hij' staat in de navolgende hoofdstukken, wordt ook 'zij' bedoeld.